

Δέσποινα Βασαρμιδάκη

Από: "EmmVer" <emverigos@geodev.gr>
Προς: "Ευγενία Στυλιανού" <eugstyl@gmail.com>
Κοιν.: <texnikaerga2016@gmail.com>; "Δέσποινα Βασαρμιδάκη" <vasarmidaki-d@heraklion.gr>;
"Elf" <fyles2parkou@riseup.net>; <patris@patris.gr>; <info@skaikritis.gr>;
<news@cretalive.gr>; <info@mesogios.gr>

Αποστολή: Τρίτη, 20 Φεβρουαρίου 2018 10:15 πμ
Επισύναψη: Shmetoxikos Sxediasmos Aravantinos.pdf
Θέμα: Δημόσια διαβούλευση, Συμμετοχικός Σχεδιασμός και κοπή δέντρων

Κ Στυλιανού,
καταρχάς θα ήθελα να σας συγχαρώ προσωπικά για τις πρωτοβουλίες που έχετε αναλάβει σχετικά με τα ΑΜΕΑ.
Επίσης έχω εκφράσει τα συγχαρητήρια μου και σε άλλες επιτυχημένες δράσεις της δημοτικής αρχής.
Ωστόσο σε απάντηση του :
<https://www.patris.gr/2018/02/13/ena-kineziko-entomo-apili-mouries-ke-abelia/>

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι το επίσημο θεσμοθετημένο (από την ελληνική πολιτεία) ποσοστό πράσινου είναι 8τμ/κάτοικο.
Νομίζω ότι προέχει ή "ασφάλεια" και η ευημερία των πολιτών από την ασφάλεια και ευημερία των αμπελιών!
Υπογραμμίζω την παρατήρηση ενός πολίτη :

<https://www.heraklion.gr/municipality/deliberation/dhmosia-diavouleysh-gia-parko-gewrgiadh-24012018.html>

που σχεδόν σας εκλιπαρεί "ταπεινά" να μην κόψετε δέντρα, επιβεβαιώνω την διαθεσιμότητα μου και νομίζω και άλλων ανθρώπων από τις φιλές του πάρκου για ένα ειλικρινή διάλογο (διαβούλευση),
επισυνάπτω απόσπασμα από βιβλίο πολεοδομικός Σχεδιασμός - Αραβάντηνου που αναφέρεται στον συμμετοχικό και συνηγορικό σχεδιασμό σχετικό με τα παραδείγματα που μας ανέπτυξε η Αλεξάνδρα την
Παρασκευή 16/2/2018 στην εκδήλωση των φυλών του πάρκου, και νομίζω ότι έχουμε όλοι μια χρυσή ευκαιρία να κάνουμε πράξη των δημοκρατικό διάλογο με τους πολίτες.

Καλή συνέχεια
Με εκτίμηση

ΥΓ. Το παρών αποστέλλεται σε εφημερίδες και μέσα ενημέρωσης που έχουν ασχοληθεί με το θέμα στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης

Μανόλης Βερίγος
Χωροτάκτης - Πολεοδόμος Μηχ

Κατσούλη 34 ΤΚ.71305
Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ: +302810286028
email: emverigos@geodev.gr

5.2.4. Εταιρικός σχεδιασμός (Corporate Planning)⁴

Στις αρχές της δεκαετίας του '70 σε ορισμένους πολεοδομικούς φορείς αναπτυγμένων χωρών άρχισε να διαμορφώνεται η άποψη ότι θα μπορούσε να γίνει χρήση και απ' αυτούς του «εταιρικού σχεδιασμού» (corporate planning), που από νωρίτερα εφαρμοζόταν με επιτυχία στο μακροπρόθεσμο προγραμματισμό των επιχειρήσεων.

Η μέχρι τότε γραφειοκρατία, ο καταμερισμός των προγραμμάτων σε πολλά και συχνά αντιμαχόμενα τμήματα του φορέα ανάπτυξης, που ενεργούσαν ασυντόνιστα μεταξύ τους, η αναγνώριση της ανάγκης για αλληλοσυσχέτιση των διαφόρων υπηρεσιών του φορέα και για συσχετισμό μεταξύ επενδύσεων, επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων, ακόμα η έλλειψη επαρκών στοιχείων για τη λήψη μακροπρόθεσμων αποφάσεων και οι κακές οργανωτικές δομές και μέθοδοι που δυσκόλευαν τη διαχείριση, ήταν μερικές από τις αδυναμίες που έπρεπε να αντιμετωπιστούν.

Ο εταιρικός σχεδιασμός, που δεν είναι καμιά ιδιαίτερα περίπλοκη μορφή σχεδιασμού, βασίζεται στον «κοινό νου». Πρόκειται για έναν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό όλων των δραστηριοτήτων του φορέα πολεοδομικής ανάπτυξης, που εκφράζεται με στόχους και που υλοποιείται σταδιακά με επί μέρους βραχυπρόθεσμα προγράμματα. Τα τελευταία διαμορφώνονται ανάλογα με τους υπάρχοντες πόρους και τον προϋπολογισμό του φορέα.

Ο σχεδιασμός χρησιμοποιεί ακριβείς τεχνικές ανάλυσης και αξιολόγησης και ακολουθεί όλες τις διαδικασίες σύνταξης ενός προγράμματος, προσδιορίζει καθαρούς και συμφωνημένους στόχους, που δίνουν σχέδια για δράση εύκαμπτα και ανοικτά σε αλλαγές. Προϋπόθεση για την εφαρμογή του «εταιρικού σχεδιασμού» είναι η οργάνωση των δραστηριοτήτων του φορέα σε τρόπο που να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σχεδιασμού.

Η αποτελεσματική, έτσι, σύνταξη και εφαρμογή του εταιρικού σχεδιασμού εξαρτάται άμεσα από την ύπαρξη υπεύθυνης «εταιρικής διαχείρισης» (corporate management) που θα πάρει τις ευθύνες για τον καθορισμό «εταιρικών» μακροπρόθεσμων στόχων και αρχών ανάπτυξης και κατανομής των πόρων. Η «εταιρική διαχείριση» θα συζητήσει τους στόχους, τις προβλέψεις και τις προοπτικές, τα θετικά σημεία και τις αδυναμίες, τις διαφαινόμενες «απειλές» (threats) και ευκαιρίες για ανάπτυξη, καθώς και τις πιθανές

εναλλακτικές λύσεις που διαγράφονται. Στα πλαίσια αυτά η ίδια διαχείριση θα διαλέξει και θα αξιολογήσει τη στρατηγική που επέλεξε και θα συντάξει σχέδια και προγράμματα δράσης στα όρια των δυνατοτήτων του προϋπολογισμού. Τελικά θα κάνει τις διαπιστώσεις που θα προκύψουν από τον έλεγχο του «εταιρικού σχεδίου» (corporate plan) και θα προβεί στις αναγκαίες διορθώσεις.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο «εταιρικός σχεδιασμός» δεν είναι ταυτόσημος με το μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Όλα τα εταιρικά σχέδια είναι οπωσδήποτε μακροπρόθεσμα χωρίς όμως να συμβαίνει και το αντίθετο. Ακόμα ο «εταιρικός σχεδιασμός» και ο «σχεδιασμός γενικής δομής» (structure planning, πρβλ. εδάφ. 5.2.1) δεν είναι συνώνυμοι. Γενικά ο «εταιρικός σχεδιασμός» χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη που είναι η απόφαση «εταιρικών στόχων» και ο καθορισμός «εταιρικών στρατηγικών εφαρμογών». Ο «σχεδιασμός γενικής δομής» αντιστοιχεί προς το δεύτερο μόνον μέρος⁵.

5.2.5. Συμμετοχικός σχεδιασμός (Participatory Planning)

Εδώ και αρκετά χρόνια γίνονται προσπάθειες να εξασφαλιστεί με κάποιο τρόπο η συμμετοχή του ενδιαφερόμενου πληθυσμού στις περισσότερες μορφές σχεδιασμού. Η ανάγκη αυτή υπαγορεύεται από πρακτικούς, θεωρητικούς και πολιτικούς λόγους και είναι από κάθε άποψη φανερό, ότι η γνώμη και η υποστήριξη ατόμων που υποτίθεται πως θα ωφεληθούν από το σχεδιασμό, έχει σημασία για την επιτυχία του.

Στην πράξη όμως, οι προσπάθειες για την εμπλοκή του πληθυσμού στις συμβατικές μορφές σχεδιασμού δεν έχουν αποδώσει ουσιαστικά αποτελέσματα, εν πολλοίς φορές δημιουργούν σοβαρές διαδικαστικές δυσκολίες (κυρίως καθυστερήσεις), που κάνουν την υπόθεση της συμμετοχής του κοινού δυσάρεστη και στη διοίκηση και στους ίδιους τους μελετητές. Άλλωστε κι αυτοί ακόμα που αγωνίζονται για την ιδέα της εκδημοκρατισμού του σχεδιασμού, κατηγορούν τις προσπάθειες αυτές, ότι απλώς αποσκοπούν στη δημιουργία εντυπώσεων και την «ευλογία» αποφάσεων που έχουν ήδη ληφθεί.

Για τους λόγους αυτούς γίνονται τις τελευταίες δεκαετίες διάφοροι πειραματισμοί για την εξεύρεση πιο σεγγίσεων που να αξιοποιούν πολύ πιο ουσιαστικά την ιδέα της συμμετοχής του πληθυσμού. Αυτό σημαίνει ότι οι διάφορες ομάδες των ενδιαφερομένων σε

4. Το εδάφιο αυτό έχει συνταχθεί από τον Θεόδωρο Πάνζαρη, στέλεχος του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας, ΕΜ.
5. Παραδείγματα εφαρμογής «εταιρικού σχεδιασμού» στην Βρετανία από τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (τους φ. κούς φορείς πολεοδομικού σχεδιασμού), παρουσιάζονται από τον J. Skitt (1975).

μετέχουν ενεργά από τα πρώτα βήματα του σχεδιασμού, και δεν καλούνται τυπικά την τελευταία στιγμή να συζητήσουν έτοιμες λύσεις.

Μέσα στο πνεύμα αυτό διαμορφώνεται ένας καινούργιος ρόλος για τον πολεοδόμο, που είναι να συντονίζει, να κατευθύνει, να εκφράζει, να εξειδικεύει και να υλοποιεί τις επιθυμίες του κοινού, και όχι να κατασκευάζει σχέδια.

Η προσπάθεια για τη διατύπωση ενός πραγματικού συμμετοχικού μοντέλου σχεδιασμού εντάσσεται στην ευρύτερη ιδέα της «εκπαιδευόμενης κοινωνίας» (learning society), μιας κοινωνίας δηλαδή που μέσα από τις διαδικασίες στις οποίες ενεργά συμμετέχει, μαθαίνει σιγά-σιγά να βελτιώνει τις αποφάσεις της και να εκφράζει καλύτερα αυτό που θέλει (βλ. J. Friedmann, 1973, D. A. Schon, 1971, καθώς και Ν. Πατέλλη, 1977 σελ. 74-99 που περιγράφει συγκεκριμένη προσπάθεια συμμετοχικού σχεδιασμού στο Μόναχο).

Στην Ελλάδα έχουν γίνει από τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες παρόμοιες προσπάθειες στα πλαίσια της σύνταξης και εφαρμογής πολεοδομικών μελετών με πρωτοβουλίες των ίδιων των μελετητών και χωρίς μάλιστα σημαντική ενθάρρυνση από τους αναθέτοντες (Υπουργεία, Οργανισμοί). Από τα τέλη της δεκαετίας '70 αναλαμβάνει κάποιες πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση και ο κρατικός τομέας (π.χ. διαδικασίες σύνταξης και αξιολόγησης Σχεδίου-πλαισίου «Πρωτεύουσα 2.000»). Αργότερα με το Ν. 1337/83 και την ΕΠΑ (Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης) αρχίζει πια να θεσπίζεται η συμμετοχή του πληθυσμού τόσο μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση και τους κοινωνικούς φορείς όσο και με τη δημιουργία «πολεοδομικών επιτροπών γειτονιάς» (άρθρο 30). Ας αναφερθεί πάντως και εδώ, ότι η ουσιαστική αποτελεσματικότητα συμμετοχικών διαδικασιών εξαρτάται και από τη «δημοκρατικότητα» των θεσμών αλλά και από το πολιτισμικό επίπεδο και την αγωγή του πληθυσμού⁶.

5.2.6. Συνηγορικός σχεδιασμός (Advocacy Planning)

Η παραλλαγή αυτή αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ όταν έγινε φανερό ότι πολλές κοινωνικές ομάδες, κυρίως, οι διάφορες φυλετικές και εθνικές μειονότητες που ζουν στη χώρα αυτή, δεν έχουν τον τρόπο να κάνουν τη φωνή τους ν' ακουστεί σε μια συμμετοχική μορφή σχεδιασμού. Η ιδέα του **ειδικού συνηγόρου** παρου-

σιάστηκε σαν απάντηση στο πρόβλημα αυτό. Ο πολεοδόμος που αναλαμβάνει αυτό το ρόλο έρχεται αντιμέτωπος με τους επίσημους μηχανισμούς σχεδιασμού, τωπος με τους επίσημους μηχανισμούς σχεδιασμού, προστατεύοντας και προωθώντας τα συμφέροντα συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού, που δεν έχουν τις γνώσεις, τα μέσα και την οργάνωση για αυτοάμυνα. Σαν αποτέλεσμα, οι αποφάσεις της διοίκησης διαμορφώνονται πιο ευνοϊκά για τις ομάδες αυτές, που βλέπουν μερικά τουλάχιστον από τα αιτήματά τους να εκφράζονται και να προωθούνται παράλληλα με αυτά των άλλων, πιο ισχυρών, ενδιαφερομένων.

Παρ' όλο που ξεκινάει από ριζοσπαστικές ιδέες, ο συνηγορικός σχεδιασμός κατηγορήθηκε, ότι απλώς συντελεί στο να αμβλύνονται οι κοινωνικές τριβές στα πλαίσια του κατεστημένου, με αποτέλεσμα να μη φτάνει η δυσарέσκεια των καταπιεσμένων ομάδων στο κατώφλι εκείνο της έντασης πέρα από το οποίο έρχεται η πραγματική αλλαγή⁷.

5.2.7. Αυτοβοήθεια (Self - help)

Στην περίπτωση αυτή οι ίδιοι οι κάτοικοι φτιάχνουν τον οικισμό τους με τα μέσα που έχουν, με κάποια τεχνική και διαδικαστική βοήθεια από τον πολεοδόμο και τους άλλους ειδικούς. Δεν πρόκειται πια για σχεδιασμό με πλήρη συμμετοχή του κοινού, αλλά για αυθόρμητη οργάνωση οικιστικής περιοχής με κάποια συμμετοχή του πολεοδόμου αλλά και κατ' εφαρμογήν ορισμένων προδιαγραφών του αρμοδίου φορέα⁸.

Γενικά η μέθοδος αυτή έχει δοκιμαστεί πειραματικά σε χώρες του «τρίτου κόσμου» (Χιλή, Γκάνα, Ινδία κλπ.). Ακόμα και πόλεις σχολαστικά ή και φορμαλιστικά σχεδιασμένες όπως η «διεθνής πόλη» Auroville στην Ινδία (βλ. M. Ragon 1968 σελ. 183 και Α. Αραβαντινό 1972 σελ. 482) κατέληξαν σήμερα πια να κτίζονται κατά μεγάλο μέρος με παρεμφερή προς την αυτοβοήθεια συστήματα εξαιτίας της πίεσης του πληθυσμού για άμεση κάλυψη των αναγκών. Αλλά και σε προβληματικές περιοχές ευρωπαϊκών χωρών (π.χ. Πορτογαλία) βρίσκουμε παρόμοιες εφαρμογές. Ορισμένες μάλιστα, αν εξαιρέσει κανείς το οργανωτικό σκέλος, έχουν κοινά στοιχεία με περιοχές αυθαιρέτων στην Ελλάδα.

Στην περιορισμένη κλίμακα όπου μπορεί να εφαρμοστεί με συνέπεια το σύστημα αυτό (κλίμακα γειτονιάς το πολύ), οι προσπάθειες αυτές έδωσαν ενδιαφέροντα αποτελέσματα. Όμως είναι πολύ αμφίβολο, αν η λύση αυτή μπορεί ποτέ να ανταποκριθεί στις αυξημένες

6. Στοιχεία στα ελληνικά για εφαρμογές συμμετοχικού σχεδιασμού, το υλικό διεθνούς έκθεσης με θέμα «κατοικία και συμμετοχή» και σχετικές πηγές αναφέρονται από Α. Βρυχέα και Κ. Λωράν (1993).

7. Βλ. R. Goodmann, 1973. Αναφορά στο συνηγορικό σχεδιασμό γίνεται και από τον Ν. Πατέλλη 1977 σελ. 52-57.

8. Είναι προφανές ότι η μη τήρηση των προδιαγραφών «εκτρέπει» το μοντέλο αυτό προς την γνωστή μας και στην Ελλάδα αυθαιρέτη δόμηση, κάτι βέβαια που δεν είναι δυνατό να αποφευχθεί και στο εξωτερικό, ιδίως όταν οι συνθήκες είναι ιδιαίτερα προβληματικές.